

Advies van 25 juni 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.J. de Witte, advocaat te Amersfoort,

tegen:

1.
wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
hierna ook te noemen: aangeklaagde sub 1,
tijdens zijn leven lid van Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus,
2.
wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
hierna ook te noemen: aangeklaagde sub 2,
tijdens zijn leven lid van Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus (hierna: 'de Congregatie').

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 11 december 2012. Op 20 februari 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie met bijlagen ingekomen van mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg, namens de Congregatie. Voorts is op 22 maart 2013 een brief van mr. De Witte met een bijlage ontvangen.

1.2. Op 23 mei 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. De Witte voornoemd. Namens de Congregatie is verschenen pater [naam], plaatsvervangend provinciaal overste van de Congregatie, bijgestaan door mr. Baetens voornoemd.

1.3. Mr. De Witte heeft ter zitting een pleitnota voorgedragen. Deze is aan het dossier toegevoegd.

1.4. Op 5 juni 2013 is een brief met een bijlage ontvangen van pater [naam] voornoemd. Daarop heeft mr. De Witte per e-mail van 6 juni 2013 gereageerd met een verzoek tot

overlegging van het volledige dossier van aangeklaagde sub 1. Op dat verzoek is door het Meldpunt namens de voorzitter in een e-mail van 11 juni 2013 (afwijzend) gereageerd.

2. De klacht

2.1. Klager is op tweejarige leeftijd terechtgekomen in een pleeggezin. Hoewel hij niet is gedoopt, is hij wel als Katholiek ingeschreven en opgevoed. Er waren spanningen binnen het gezin en toen klager op enig moment ontdekte dat degenen die hem opvoedden niet zijn biologische ouders waren, wilde hij weg uit het gezin. Klager is toen ingesloten in het politiebureau in [plaats]. Op zestienjarige leeftijd is klager door de Raad voor de Kinderbescherming geplaatst in [instelling] in [plaats]. Na ongeveer vier maanden is klager overgeplaatst naar [instelling] in [plaats]. Klager heeft daar van 13 juli 1954 tot 14 januari 1957 verbleven.

Klager werd op [instelling] geplaatst op een zaal met meerdere kinderen. Aangeklaagde sub 1 had de leiding over deze zaal. Na enkele maanden nam aangeklaagde sub 1 klager mee naar zijn kamer op de eerste verdieping. Klager werd daar intimiderend toegesproken. Daarna werd hij over de knie gelegd en op zijn achterste geslagen met een meetlat. Vervolgens troostte aangeklaagde sub 1 klager. Aangeklaagde sub 1 maakte de broek van klager open en betastte het geslachtsdeel van klager. Aangeklaagde sub 1 deed ook zijn eigen broek open, pakte de hand van klager en drukte deze tegen zijn eigen geslachtsdeel. Daarna dwong aangeklaagde sub 1 klager om hem oraal te bevredigen. Aangeklaagde sub 1 kwam daarbij klaar in de mond van klager. Dit is gedurende de periode dat klager op [instelling] verbleef doorlopend gebeurd. Klager durfde zich niet te verzetten uit angst voor straffen. Klager was met name bang dat hij naar de cellen onder [instelling] zou worden gestuurd.

Klager heeft (desalniettemin) een groot aantal keren in genoemde cellen verbleven. Deze lagen in een ruimte onder het gebouw. Aangeklaagde sub 2 hield daar toezicht. Klager werd door aangeklaagde sub 2 fysiek mishandeld in de cel. Ook werd hij door hem, als klager in een cel was opgesloten, vrijwel dagelijks anaal verkracht. Dit is in de periode dat klager op [instelling] verbleef tenminste twintig keer gebeurd.

2.2. Klager heeft door het misbruik een aversie ontwikkeld tegen alles en iedereen. Hij dacht erg rechtlijnig en werd chaotisch. Hij heeft een verwrongen beeld van seksualiteit. Het heeft hem ontwricht.

2.3. Klager wil erkenning van hetgeen hem is aangedaan. Voorts wenst hij aanspraak te maken op een schadevergoeding.

3. De reactie

3.1. Aangeklaagden zijn overleden en kunnen geen weerwoord geven. Mr. Baetens heeft, namens de Congregatie, in zijn reactie gesteld dat over aangeklaagde sub 1 niets bekend is in verband met mogelijk seksueel misbruik, terwijl (ook) zijn persoonsdossier uitgebreid door de commissie Deetman is onderzocht. Na de zitting van 23 mei 2013 heeft de Congregatie het dossier van aangeklaagde sub 1 (nogmaals) onderzocht. Er zijn daarin geen aanwijzingen gevonden voor seksueel misbruik door aangeklaagde sub 1.

3.2. Met betrekking tot aangeklaagde sub 2 zijn wel meerdere meldingen bekend. Aangeklaagde sub 2 had inderdaad de leiding over de cellen. Aan aangeklaagde sub 2 is door

de Congregatie op enig moment een monitio (waarschuwing) gegeven wegens onzedelijke handelingen met een jongen. Er zijn brieven van aangeklaagde sub 2 overgelegd waaruit volgt dat hij de beschuldiging van seksueel misbruik heeft ontkend. Mr. Baetens heeft opgemerkt dat voornoemde omstandigheden de klacht van klager niet zonder meer aannemelijk maken. Specifiek steunbewijs is niet voorhanden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

Ten aanzien van aangeklaagde sub 1

4.3. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.4. In de thans voorliggende zaak zijn geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen. Gelet daarop heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard.

Ten aanzien van aangeklaagde sub 2

4.5. Er zijn bijna zestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde sub 2 verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager het slachtoffer is geworden van seksueel misbruik door aangeklaagde sub 2. Hoewel op grond van het relaas van klager de precieze omvang en frequentie van het misbruik niet exact kunnen worden vastgesteld, is aannemelijk dat klager door aangeklaagde sub 2 vele malen, tenminste twintig maal, anaal verkracht is.

4.6. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt op grond van het volgende. Klager heeft zijn relaas op authentieke wijze en met details verteld. Uit de door klager overgelegde persoonskaart/stamkaart volgt dat klager in de door hem gestelde periode op [instelling] heeft verbleven. Door de Congregatie is erkend dat aangeklaagde sub 2 in die periode het toezicht hield op de cellen in de (kelder-)ruimte onder het internaatgebouw.

4.7. Aan aangeklaagde sub 2 is door de Congregatie een waarschuwing (monitio) gegeven in verband met seksueel misbruik. Er zijn voorts, naast de onderhavige klacht, een vijftal klachten tegen aangeklaagde sub 2 ingediend (zaaknummers 2011T309(1), 2012T740, 2012T797, 2012T839, 2012T780). Twee klachten zijn reeds gegrond verklaard

(zaaknummers 2012T797 en 202012T740). Met betrekking tot de klacht met zaaknummer 2012T780 is door de Congregatie een regeling getroffen met de betreffende klager wiens juridisch adviseur heeft laten weten dat de klacht in andere klachtprocedures als steunbewijs kan blijven worden gebruikt. De klachten zien op misbruik dat vergelijkbaar is met het door klager gestelde.

4.8. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik zestien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.9. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.

4.10. Over het verzoek van klager om een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegronde verklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus de klacht tegen aangeklaagde sub 2 gegrond te verklaren en de klacht tegen aangeklaagde sub 1 niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 25 juni 2013 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.